

NOTA DE FUNDAMENTARE

privind Necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al investiției “Construirea de insule ecologice digitalizate în Municipiul Medgidia, județul Constanța”

În cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR), conform Ghidului specific aferent Componentei 3-Managementul deșeurilor, INVESTIȚIA I1. Dezvoltarea, modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale la nivel de județ sau la nivel de orașe/comune, SUBINVESTIȚIA I1.B.- Construirea de insule ecologice digitalizate, managementul deșeurilor vizează îmbunătățirea implementării colectării separate, controlului și monitorizării parametrilor de calitate a mediului. Investițiile în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență în domeniul gestionării deșeurilor municipale contribuie cu 4,5% la ținta națională de atingere a ratei de 50% de reciclare și pregătire pentru reutilizare a deșeurilor municipale până în 2025, astfel cum este definită în Directiva –cadru privind deșeurile (Directiva 2008/98/CE modificată prin Directiva (UE) 2018/851).

Obiectivul componentei C3: MANAGEMENTUL DEȘEURILOR reprezintă accelerarea procesului de extindere și modernizare a sistemelor de gestionare a deșeurilor în România, cu accent pe colectarea separată, măsuri de prevenție, reducere, reutilizare și valorificare în vederea conformării cu directivele aplicabile și tranziției la economie circulară.

Obiectivul general al proiectului propus spre finanțare îl reprezintă dezvoltarea unui management al deșeurilor eficient, prin suplimentarea capacităților de colectare separată, pregătire pentru reutilizare și valorificare a deșeurilor în vederea continuării procesului de conformare cu prevederile directivelor specifice și a tranziției la economia circulară și contribuie la atingerea Obiectivului general al programului de finanțare, respectiv accelerarea procesului de extindere și modernizare a sistemelor de gestionare a deșeurilor în România cu accent pe colectarea separată, măsuri de prevenție, reducere, reutilizare și valorificare în vederea conformării cu directivele aplicabile și tranziției la economia circulară.

Necesitatea și oportunitatea obiectivului de investiții

Având în vedere:

- prevederile art.60 din OUG nr.92/2021 privind regimul deșeurilor cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia *“autoritățile administrației publice locale au obligația de a asigura implementarea la nivel local a obligațiilor privind gestionarea deșeurilor asumate prin Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană și pentru respectarea prevederilor convențiilor și tratatelor internaționale la care România este semnatară, de a asigura spațiile necesare pentru colectarea separată a deșeurilor, dotarea acestora cu containere specifice fiecărui tip de deșeu”*;
- prevederile art.30 alin.4 din actul normativ mai sus menționat, potrivit căruia *“persoanele fizice au obligația să depună deșeurile provenite din gospodărie, pe tipuri,*

în sistemul de colectare separată a deșeurilor municipale gestionate de operatorii economici prevăzuți în Legea 101/2006, republicată”,

- prevederile art.17 alin.5 din OUG nr.92/2021 privind regimul deșeurilor potrivit căruia autoritățile administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale sau, după caz, subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor, respectiv asociațiile de dezvoltare intercomunitară ale acestora, după caz, au următoarele obligații:

a) să asigure colectarea separată cel puțin pentru deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă din deșeurile municipale, să stabilească dacă gestionarea acestor deșeuri se face în cadrul unui singur contract de delegare a serviciului de salubritate sau pe mai multe tipuri de materiale/contract/contracte distincte pentru toate tipurile de materiale/pe tip de material și să organizeze atribuirea conform deciziei luate;

b) să atingă un nivel de pregătire pentru reutilizare și reciclare de minimum 50% din masa totală generată, minim pentru deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă provenind din deșeurile menajere sau, după caz, din alte surse, în măsura în care aceste fluxuri de deșeuri sunt similare deșeurilor care provin din gospodării;

c) să atingă, până în anul 2025 un nivel minim de pregătire pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale de 55% din masă;

d) să atingă, până în anul 2030 un nivel minim de pregătire pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale de 60% din masă;

e) să atingă, până în anul 2035 un nivel minim de pregătire pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale de 65% din masă; ”

se dovedește absolut necesară amplasarea de insule ecologice digitalizate pentru colectarea selectivă a deșeurilor, pe următoarele fracții: biodegradabil, rezidual, sticlă, plastic și metal, hârtie și carton.

În conformitate cu prevederile art.17 alin.5 lit.h) din OUG nr.92/2021 privind regimul deșeurilor cu modificările și completările ulterioare, autoritățile administrației publice locale au obligația:

h) să implementeze, cu respectarea prevederilor Ordonanței Guvernului [nr. 21/1992](#) privind protecția consumatorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instrumentul economic "plătește pentru cât arunci", bazat pe unul sau mai multe dintre următoarele elemente: (i) volum; (ii) frecvență de colectare; (iii) greutate; (iv) saci de colectare personalizați;

În conformitate cu prevederile art.1 alin.3 din Legea nr.181/2020 privind gestionarea deșeurilor nepericuloase compostabile, autoritățile administrației publice locale *trebuie să implementeze sistemul de colectare separată a deșeurilor biodegradabile, să extindă colectarea separată din ușă în ușă a biodeșeurilor în mediul urban, dublată de implementarea schemei „plătește pentru cât arunci”.*

În acest sens, implementarea proiectului "Construirea de insule ecologice digitalizate în Municipiul Medgidia, județul Constanța" va sprijini pe lângă acțiunile specifice pentru înființarea și dotarea de insule ecologice digitalizate (ansamblu de containere), pentru fluxurile de deșeuri colectate separat, și acțiuni specifice pentru dezvoltarea platformei software necesară operării insulelor ecologice digitalizate și administratorii datelor, acțiuni specifice de promovare a investițiilor, precum și pentru promovarea principiului „plătește pentru cât arunci”.

Această investiție este justificată de necesitatea creșterii calității vieții și a utilizării unor metode moderne de colectare a deșeurilor. În situația actuală, colectarea deșeurilor se face în containere supraterane, care generează disconfort vizual, olfactiv, reprezentând puncte de atracție pentru rozătoare, animale fără stăpân, oameni ai străzii care răscolesc gunoaiile din containere și le aruncă afară, fapt ce duce la împrăștierea acestora împrejurul zonei amenajate în acest scop. Toate încercările asociațiilor de

proprietari de asigura recipientele pentru colectarea deșeurilor menajere și reciclabile pentru a nu putea fi utilizate de persoanele străine asociației, în vederea respectării legislației în vigoare și a actelor normative locale, nu au avut un rezultat pozitiv.

Interesul scăzut al populației față de colectarea selectivă poate avea drept cauză:

- starea precară de curățenie a platformelor de colectare și a containerelor,
- lipsa de monitorizare a colectării,
- imposibilitatea aplicării principiului „plătește pentru cât arunci”
- inexistența restricționării accesului pentru depozitarea deșeurilor doar de către persoanele arondate,
- gradul scăzut de conștientizare asupra avantajelor reciclării

Colectarea separată este una dintre etapele esențiale ale unui management modern al deșeurilor menajere, iar această investiție este în strânsă legătură cu creșterea calității vieții și cu conceptul de dezvoltare durabilă. În termeni practici, acest lucru înseamnă crearea condițiilor pentru dezvoltarea economică pe termen lung, protejând în același timp mediul înconjurător. Transformarea deșeurilor într-o resursă reprezintă cheia economiei circulare, noul concept de dezvoltare durabilă a statelor membre UE. Dacă se asigură recuperarea, reutilizarea și reciclarea deșeurilor și dacă deșeurile dintr-o industrie devin materie primă a altei industrii, se asigură trecerea la o economie circulară în care se gestionează sustenabil deșeurile, iar resursele sunt utilizate într-un mod eficient și durabil.

În ceea ce privește investiția propusă pe teritoriul Municipiului Medgidia, ea este necesară și oportună pentru:

- implementarea măsurilor privind managementul deșeurilor municipale cu accent pe colectarea separată;
- creșterea gradului de reciclare și reducerea cantităților depozitate;
- dezvoltarea economiei circulare prin valorificarea ulterioară a deșeurilor;
- reducerea poluării în aer, apă și sol;
- evitarea amenzilor pentru nerespectarea reglementărilor în vigoare;
- integrarea armonioasă în peisajul urban și arhitectural;
- creșterea gradului de confort al populației prin protejarea sănătății acesteia: reducerea mirosurilor neplăcute, a actelor de vandalism, a accesului animalelor fără stăpân, a rozătoarelor;
- asigurarea complementarității cu alte proiecte și a unei acoperiri teritoriale a infrastructurii de colectare a deșeurilor pentru a răspunde cerințelor unei populații în creștere.

Rezolvarea problemelor enunțate anterior își găsește răspunsul în urma implementării proiectului “Construirea de insule ecologice digitalizate în Municipiul Medgidia, județul Constanța” având ca sursă de finanțare Componenta 3-Managementul deșeurilor, INVESTIȚIA I1. Dezvoltarea, modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale la nivel de județ sau la nivel de oraș/comune, SUBINVESTIȚIA I1.B.- Construirea de insule ecologice digitalizate

Această finanțare înseamnă o oportunitate imensă de a îmbunătăți stadiul acestui sector și al serviciilor aferente, de a recupera din decalajul față de rigorile impuse de Uniunea Europeană, contribuind la atingerea obiectivelor și țintelor cuprinse în legislația din domeniu, în strategiile naționale și municipale.

Prin implementarea proiectului se vor obține beneficii socio – economice datorate realizării acestor infrastructuri noi pentru colectarea deșeurilor.

Absența unei infrastructuri și păstrarea sistemului vechi de colectare a deșeurilor reprezintă o barieră în implementarea colectării selective, care ar putea ridica taxa de reciclare a deșeurilor.

Potențialul economic al investiției:

Investiția propusă are ca scop principal sprijinirea comunității locale în vederea adaptării la un sistem de gestionare a deșeurilor eficient, necesar și modern prin înființarea și dotarea insulelor ecologice digitalizate. Potențialul economic al investiției trebuie privit din mai multe perspective ținând cont de beneficiarii direcți și indirecti ai investiției.

Conform OG 196/2005 privind Fondul pentru mediu, cu modificările și completările ulterioare, art 9, se prevede:

p) o contribuție de 50 lei/tonă, datorată de unitățile administrativ-teritoriale sau, după caz, subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor, în cazul neîndeplinirii obiectivului anual de reducere cu procentul prevăzut în anexa nr. 6 a cantităților de deșeuri eliminate prin depozitare din deșeurile municipale, plata făcându-se pentru diferența dintre cantitatea corespunzătoare obiectivului anual și cantitatea efectiv încredințată spre reciclare și alte forme de valorificare. Pentru unitățile administrativ-teritoriale sau, după caz, subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor care nu au organizat serviciul public de salubritate, contribuția se calculează pentru întreaga cantitate de deșeuri municipale estimate ca fiind generate potrivit indicilor prevăzuți în Planul național de gestionare a deșeurilor, respectiv de 233 kg/locuitor/an în mediul urban și 105 kg/locuitor/an în mediul rural;

O activitate economica de valorificare a deșeurilor poate stimula eficient colectarea acestora și se poate constitui într-un instrument de reducere a impactului asupra mediului, dar și un catalizator al bunelor practici urbane și oferire de locuri de munca. Implementarea tehnologiilor de obținere și recuperare a energiei din deșeuri poate avea un impact economic important, ducând totodată la scăderea drastică a cantității de deșeuri depozitate la groapa de gunoi. Colectarea separată a deșeurilor are impact direct asupra numărului de companii nou înființate care să furnizeze servicii de colectare, prelucrare, tartare a deșeurilor și implicit asupra cifrei de afaceri a respectivelor societăți.

Potențialul economic al investiției se răsfrânge pozitiv și asupra populației prin economiile la bugetul familiei datorate reducerii zilelor de spitalizare ca urmare a scăderii îmbolnăvirilor cauzate de poluare.

Descrierea investiției:

Pentru eficientizarea sistemului de management al deșeurilor, Municipiul Medgidia intenționează să instaleze **23 insule supraterane incasetate cu 5 containere de câte 1,1 mc și 27 insule supraterane compuse din 5 containere supraterane staționare**, schimbarea sistemului de colectare și folosirea de noi tehnologii prin aplicarea la finanțare în cadrul Subinvestiției I.1.B-Construirea de insule ecologice digitalizate.

Insula Tip 1: Insulă supraterană încasetată cu 5 containere de câte 1.1 metri cubi (mc) pentru toate cele 5 fracții:

- Biodegradabil;
- Rezidual;
- Sticlă;
- Plastic și metal;
- Hârtie și carton.

Insula Tip 2: Insulă supraterană compusă din 5 containere supraterane staționare proiectate și fabricate conform standardelor europene în vigoare, cu următoarele capacități pentru cele 5 fracții:

- Biodegradabil: între 2 mc și 3 mc;
- Rezidual: între 2 mc și 3 mc;
- Sticlă: între 2 mc și 3 mc;
- Plastic și metal: între 3 mc și 5 mc;
- Hârtie și carton: între 3 mc și 5 mc.

Insulele ecologice digitalizate supraterane nu necesită lucrări de construcții-montaj.

Prin intermediul acestei măsuri vor fi sprijinite activități/acțiuni specifice pentru înființarea și dotarea de insule ecologice digitalizate (ansamblu de containere) preponderent în zone de blocuri de apartamente, pentru următoarele fluxuri de deșuri colectate separat: deșuri de hârtie și carton, deșuri de plastic, deșuri metalice, deșuri de sticlă, deșuri biodegradabile, deșuri reziduale.

Insula ecologică este un ansamblu de containere digitalizate destinate colectării separate a deșeurilor, iar accesul este asigurat pe bază de cartelă electronică. Pentru fiecare insulă ecologică digitalizată va fi asigurat un număr de 200 de cartele de acces. Achiziționarea de cartele suplimentare cade în sarcina beneficiarului.

Insulele ecologice sunt compuse dintr-un ansamblu de containere pentru colectarea separată a deșeurilor, protejate anti-vandalism și împotriva accesului neautorizat, dotate cu acces digitalizat pentru persoanele fizice arondate, modul GSM pentru transmisie date, bază de date privind beneficiarii serviciului pentru toate UAT-urile beneficiare. Datele sunt agregate și utilizate într-un sistem digital, instrument principal de monitorizare și raportare.

Sunt colectate informații privind volumele și tipurile de deșuri colectate precum și persoanele care introduc deșeurile în containere. Datele sunt agregate și utilizate într-un sistem digital, instrument principal de monitorizare și raportare.

MMA va pune la dispoziția solicitantului, modele de insule ecologice digitalizate.

Prin cererea de finanțare, solicitantul optează pentru **23 insule ecologice de tip 1 și 27 insule ecologice de tip 2.**

Rata de finanțare acordată prin PNRR este de 100% din valoarea cheltuielilor eligibile ale proiectului, fără TVA. Valoarea unei insule supraterane de tip 1 este 10.000 euro fără TVA, echivalent a 49,195 lei fără TVA, iar valoarea unei insule supraterane de tip 2 este de 19.000 Euro, fără TVA, echivalent a 93.471 lei, fără TVA; Cheltuielile proiectului vizează și sisteme de protecție anti-vandalism și împotriva accesului neautorizat, cheltuielile cu platforma software necesară operării eco – insulelor și administrării datelor; cheltuielile cu probe tehnologice și teste; alte costuri generale necesare implementării proiectului (management de proiect, întocmire raport de către un inginer independent cu privire la faptul că fluxurile de deșuri sunt colectate separat). În bugetul proiectului se vor include cheltuieli neeligibile cu informarea și publicitatea. Cheltuielile neeligibile vor fi suportate integral de către beneficiarul finanțării.

În cazul proiectelor depuse în cadrul PNRR, valoarea TVA aferentă cheltuielilor eligibile va fi suportată de la bugetul de stat, din bugetul coordonatorului de reforme și/sau investiții pentru Componenta 3-Managementul Deșeurilor - Ministerul Mediului, Apelor

si Padurilor, în conformitate cu legislatia în vigoare. În condițiile în care cheltuiala aferenta TVA a fost solicitata, ea este eligibilă doar daca nu este recuperabilă, rambursabila sau compensata prin orice alte mijloace potrivit prevederilor legale.

Indicatorii apelului de proiecte

Rezultate	Număr la începutul implementării proiectului	Număr la finalul implementării proiectului	Țintă
Insule ecologice digitalizate înființate și operaționale*	Nr	50	50
Cantitatea de deșeuri reciclabile colectate separat și reciclate	Kg 252.540	Kg 381.400	Kg 419470
Cantitatea de deșeuri biodegradabile colectate separat și reciclate	Kg 716.360	Kg 1.075000	Kg 1.182.000

*în sensul prezentului ghid, prin termenul „operațional” se înțeleg următoarele:

- Containerele sunt duse la amplasament și au transmis în interfața software de raportare poziția lor GPS, fiind vizibile pe harta digitală pusă la dispoziția autorităților;
- Sistemele de control al accesului de la fiecare container al respectivei insule sunt în poziția “acces controlat” (adică depunerea deșeurilor în cuve nu este permisă fără un card autorizat);
- Cel puțin 75% din apartamentele arondate de UAT respectivei platforme au fost dotate cu chei de acces (card sau telefon mobil), raport observabil în interfața software;
- Sistemul digital livrat a început să agrege datele și să transmită raportări atât UAT cât și către MMAP.

Serviciul Monitorizare Servicii Publice,
Daniel Vasile